

FINASin vertailumittauspolitiikka

Helsinki 2004

ISBN 952-5209-86-5

ISSN 1795-0872

Alkusanat

Mittatekniikan keskuksen vahvistamat vaatimukset laboratorioiden akkreditoinnille, standardi SFS-EN ISO/IEC 17025 ja opas EA-4/02:1999 (kalibrointilaboratoriot), ovat luonteeltaan yleisiä. Mittatekniikan keskuksen julkaisemien arviointiperiaatteiden tarkoituksena on selvittää vaatimusten soveltamista käytännössä. Arviointiperiaatteet laaditaan VANK-P:n (Vaatimustenmukaisuuden arviointiasioita käsittelevä neuvottelukunta, pätevyuden toteamistoimen jaosto) toimesta yhdessä kansallisten asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa noudattaen kansainvälisissä akkreditointielinten yhteistyöjärjestöissä (European co-operation for Accreditation ja International Laboratory Accreditation Cooperation) sovittuja periaatteita.

FINASin vertailumittauspolitiikan on laatinut VANK-P:n nimeämä ad hoc -työryhmä (v. 2002), jonka kokoonpano oli seuraava:

Christina Waddington, puheenjohtaja, FINAS
Olli Erikoinen/Reijo Yli-Mattila, Valtion teknillinen tutkimuslaitos
Eeva Liisa Hartikainen, Suomen ympäristökeskus
Kaija Kähäri, Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitos
Markku Rantanen, Mittatekniikan keskus
Eivor Koskinen, sihteeri, FINAS

FINAS-tiedotteessa 10 "Akkreditointitoiminnan vaatimukset, arviointiperiaatteet ja oppaat" on listattuina voimassa olevat arviointiperiaatteet.

Arviointiperiaatteista antaa lisätietoja Mittatekniikan keskuksen akkreditointiyksikkö:

Mittatekniikan keskus/FINAS
PL 239, 00181 HELSINKI
puhelin: (09) 6167 61, telekopio: (09) 6167 341 (FINAS)
finas@finas.fi, www.finas.fi

Sisällysluettelo

1	Yleiset periaatteet	1
2	Laboratoriolle asetetut vaatimukset	1
3	Muu FINASiin liittyvä vertailumittaustoiminta	2

I Yleiset periaatteet

FINASin vertailumittauspolitiikka noudattaa kansainvälisissä akkreditointiyhteistyöelimissä (EA/European co-operation for Accreditation, ILAC/International Laboratory Accreditation Cooperation) sovittuja periaatteita.

Laboratorioiden pätevyyden arvioinnissa varmistetaan tulosten luotettavuus ja oikeellisuus.

Laboratoriolla tulee olla menettelyt testaus- ja kalibrointitulosten laadunvarmistukselle. Laadunvarmistusmenettelyjä voivat olla osallistuminen vertailumittauksiin, sertifioitujen referenssiaineiden käyttö, sisäiset vertailut käyttäen eri testaus- tai kalibrointimenetelmiä sekä laboratorioiden väliset vertailut.

Vertailumittausten tulosten arviointi on keskeinen osa pätevyyden arviointia. Akkreditointia hakevien laboratorioiden odotetaan esittävän selvitys osallistumisesta ja menestymisestä vertailumittauksissa omalla pätevyysalueellaan. Vertailumittauksien kattavuutta ja osallistumistiheyttä arvioidaan sopivien vertailumittausten tarjonnan sekä alalla vallitsevan käytännön perusteella.

Vertailumittausohjelmat, joihin laboratorio osallistuu, voivat olla joko kansainväliset kriteerit täyttävien kansallisten tai kansainvälisten järjestäjien tai alallaan tunnettujen ja arvostettujen järjestäjien järjestämiä.

2 Laboratoriolle asetetut vaatimukset

Laboratoriolla tulee olla

1. Laadunvarmistusohjelma, johon sisältyy sekä vertailumittauspolitiikka että -suunnitelma. Laadunvarmistusohjelman tulee kattaa koko laboratorion toiminta (erityisesti akkreditoinnin piirissä olevat menetelmät) pidemmällä aikavälillä. Vertailumittausuunnitelman tulee sisältää myös ne vaihtoehtoiset menettelyt, joilla laboratorio varmistaa tulostensa oikeellisuuden, jos vertailumittauksia ei ole käytettävissä. Vertailumittausuunnitelmassa ja -politiikassa tulee ilmetä laboratorion pätevyysalueen kattaminen, osallistumistiheys, periaatteet järjestäjän valinnalle, laboratorion omat kriteerit menestymiselle, korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen sekä tulosten hyödyntäminen. Laboratorion tulee ennen akkreditointia osoittaa tulostensa oikeellisuus ja vertailukelpoisuus vertailumittausten avulla tai muulla luotettavalla tavalla, jos vertailumittauksia ei ole käytettävissä. Kalibrointilaboratorioiden akkreditoinnin edellytyksenä on kuitenkin aina osallistuminen ensisijaisesti kansallisen tai kansainvälisen mittanormaallilaboratorion järjestämiin vertailumittauksiin.
2. Vuosittainen selvitys osallistumisesta vertailumittauksiin (ohjelma, järjestäjä, menestyminen, korjaavat toimenpiteet, johtopäätökset).

3 Muu FINASiin liittyvä vertailumittaustoiminta

FINAS koordinoi kansainvälisten akkreditointielinten (esim. EA/ European co-operation for Accreditation, APLAC/Asia Pasific Laboratory Accreditation Cooperation) järjestämiä vertailumittauksia Suomessa. Nämä vertailumittaukset huomioidaan osana toimielinten vertailumittausohjelmaa.

FINAS arvioi ja akkreditoi myös vertailumittausten järjestäjiä kansainvälisten kriteerien mukaan.

FINAS

A2/2004

08.09.2004

**Mittatekniikan keskus
FINAS**

Lönnrotinkatu 37
PL 239
00181 HELSINKI